

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 85 0 П 075770 20 Рев
Бања Лука, 02.11.2021. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Тање Бундало као предсједника вијећа, Горјане Попадић и Биљане Томић као чланова вијећа, у правној ствари тужитељице А.Д. из З., заступана по А.Б., адвокату из З., против туженог Града Д., заступан по Правобранилаштву Републике Српске, ради накнаде материјалне штете и утврђења, одлучујући о ревизији тужитељице против пресуде Окружног суда у Добоју број 85 0 П 075770 20 Гж од 10.02.2020. године, на сједници одржаној 02.11.2021. године донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Добоју број 85 0 П 075770 18 П од 04.12.2019. године одбијен је тужбени захтјев којим је тражено да се тужени обавезе да тужитељици накнади материјалну штету у виду обичне штете и измакле користи те да се утврди да ће се исплатом ове штете на туженог пренијети сва права која је тужитељица имала на стану у Улици ... у Д. (сада Улица...). Истом пресудом тужитељица је обавезана да туженом накнади трошкове спора у износу од 1.440,00 КМ.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Добоју број 85 0 П 075770 20 Гж од 10.02.2020. године жалба тужитељице је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Благовремено изјављеном ревизијом тужитељица побија другостепену одлуку због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права те предлаже да се оспорена пресуда преиначи тако што би тужбени захтјев био усвојен.

У одговору на ревизију тужени предлаже да се ревизија одбије као неоснована.

Ревизија није основана.

Предмет спора у овој правној ствари је захтјев тужитељице да јој тужени накнади штету у виду тржишне цијене стана на којем је она била предратни носилац

станарског права и измакле користи због немогућности издавања тог стана трећим лицима.

Одлучујући о захтјеву тужитељице, а на темељу резултата доказног поступка, нижестепени судови су утврдили: да је тужитељица живјела у стану површине 30 м², који се налазио у Улици ... у Д. (сада Улица ...), а на основу уговора о кориштењу стана којег је дана 01.12.1975. године закључила са Заједницом становања Д.; да се наведени стан налазио у другој градској зони, у старој згради у којој је некада био затвор, а која је накнадно претворена у стамбену зграду; да је тужитељица 1992. године овај стан напустила због ратних околности, да је након окончања рата поднијела захтјев за враћање стана и да јој је исти враћен у посјед у августу 2001. године у девастираном стању; да је 2012. године стамбена зграда у којој се налазио спорни стан још постојала, али да је касније срушена услјед старости и неодржавања; да је тужитељица у току 2012. и 2015. године затражила од надлежног органа туженог да јој се додијели други стан и омогући откуп истог, којем захтјеву није удовољено уз образложење да нису истекли законски рокови за испуњење ове обавезе и да тужени не располаже одговарајућим станом; да је тужитељица 10.10.2018. године поднијела тужбу првостепеном суду.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање нижестепени судови налазе да стамбена зграда у којој се налазио спорни стан није уништена у ратним дејствима па не постоји обавеза туженог да тужитељици омогући откуп другог одговарајућег стана, те да тужитељица није доказала постојање узрочне везе између радње туженог и настале штете, ради чега је тужбени захтјев у цијелости одбијен као неоснован.

Одлуке нижестепених судова су правилне и законите.

Одредбама члана 56. Закона о приватизацији државних станова („Службени гласник Републике Српске“ број 118/11 до 45/18, даље: ЗПДС) је прописано да су носиоцу станарског права, чији је стан у саставу ратом уништене стамбене зграде, град одн. општина дужни до истека рока из члана 38. овога закона омогућити откуп другог одговарајућег стана, али не већег од стана који је користио, под истим условима које је имао као носилац станарског права.

За успјех са захтјевом постављеним у складу са наведеним одредбама, тужитељица је била у обавези да, у смислу чл. 7 и 123. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске“ број 58/03 до 61/13, даље: ЗПП), докаже да је била носилац станарског права на предметном стану и да се стан налазио у саставу ратом уништене стамбене зграде.

Из проведених доказа произилази да је тужитељица била носилац станарског права на спорном стану, али да стамбена зграда у чијем саставу се налазио тај стан није уништена у рату већ да је постојала и дужи низ година након окончања рата те да је тек након 2012. године пропала због старости и неодржавања. Наиме, из налаза и мишљења вјештака грађевинске струке Р.В. и приложених фотографија јасно произилази да је предметна стамбена зграда постојала у септембру 2012. године, када је овај вјештак изишао на лице мјеста и фотографисао зграду, што значи да се предметни стан није налазио у саставу ратом уништене стамбене зграде већ да се налазио у старој и запуштеној згради која је пропала због неодржавања. Наведени налаз и мишљење са фотографијама је саставни дио списка првостепеног суда број 85

0 П 022091 11 П, а ради се о парници коју је водила комшиница тужитељице М. К. против туженог одн. његовог предника Општине Д., ради остварења права из члана 56. ЗПДС. Тужени је на припремном рочишту предложио да се наведени спис прочита као доказ, а посебно налаз и мишљења вјештака Р.В., који приједлог је суд усвојио па је тај доказ проведен на главној расправи. Неоснован је приговор ревизије да се одлука суда темељи на налазу и мишљењу вјештака који је израђен за потребе другог предмета. Све да се занемари наведени налаз и мишљење као и фотографије предметне стамбене зграде израђене 2012. године, постоје и други докази из који несумњиво произилази да та зграда није уништена у рату већ да се урушила из разлога који немају никакве везе са ратним дејствима. Наиме, и вјештак архитектонско - грађевинске струке Г.Л., који је у овој парници одређен за вјештака, у свом налазу и мишљењу је такође навео да је предметна стамбена зграда постојала 2012. године. Из записника о увођењу тужитељице у посјед спорног стана од 17.8.2001. године и закључка о дозволи извршења донесеног истог дана произилази да су до августа 2001. године у предметном стану живјели привремени корисници који су тај стан добровољно напустили и кључеве предали тужитељици, а ти докази такође оповргавају наводе тужбе да је стан уништен у рату. Надаље, тужитељица и други станари спорне стамбене зграде су у току 2002. године туженом поднијели захтјев да им се додијеле средства ради санације станова, што такође доказује да наведена зграда није уништена у рату. Приликом саслушања у својству парничне странке тужитељица је навела да не зна када је срушена зграда у чијем саставу се налазио њен стан. Стога је правилан закључак нижестепених судова да тужитељица не испуњава услове из члана 56. ЗПДС, а посљедично томе не постоји ни обавеза туженог да јој исплати тржишну цијену стана одн. да јој накнади штету, који закључак се, супротно приговорима ревиденткиње, темељи на правилној оцјени изведених доказа. Имајући у виду да тужитељица није доказала основ свог захтјева, без значаја су приговори ревизије да је грађевинским вјештачењем утврђена висина штете коју је иста претрпјела.

У овој парници тужитељица није поставила захтјев за обезбјеђење другог стана већ захтјев за новчану накнаду у висини вриједности стана и измакле користи. Овако постављен захтјев за алтернативну чинидбу нема упориште у материјалном праву, при чему ваља имати у виду одредбе члана 5. Закона о стамбеним односима ("Службени лист СРБиХ" број 14/84, 12/87 и 36/89, те "Службени гласник Републике Српске" број 19/93, 22/93, 12/99 и 31/99) по којима право располагања, кориштења и управљања становима, које су као инвеститори изградили или по другом основу стекли, имају даваоци стана на кориштење, док је, сходно одредбама члана 11. став 3. наведеног закона, изричито забрањено продавати одн. куповати или на други начин, супротно одредбама тог закона, преносити одн. стицати станарско право.

Није тачна тврдња ревизије да је тужени, одговарајући на захтјев тужитељице за додјелу другог стана, признао да је предметна зграда порушена у рату. Тачно је да је у том одговору наведено да тужени не располаже одговарајућим станом, али то није признање тужбеног захтјева нити овај одговор представља јавну исправу у смислу одредби члана 132. ЗПП. Међутим, и под претпоставком да се ради о јавној исправу, дозвољено је побијати истинитост чињеница изнијетих у таквој исправу и доказивати да су оне неистинито утврђене (члан 132. став 3. ЗПП), а у конкретном случају је на основу напријед поменутих материјалних (објективних) доказа јасно утврђено да стамбена зграда, у чијем саставу је био стан тужитељице, није уништена у рату.

На основу напријед наведеног ваљало је одлучити као у изреци, у смислу члана 248. ЗПП.

Предсједник вијећа
Тања Бундало

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић